Kur tie pulkai, kurie išjos mušti korupcijos?

Laimonas TAPINAS

Visą praėjusią savaitę Lietuvos politikoje švilpė Seimo nario R.Ozolo įpūstas vėjas, turintis išvalyti mūsų žemę nuo korupcijos. Ar jis iš tiesų išlaužys sukirmijusius politikos medžius?

O sambrūzdžio būta gražaus. Opozicinės partijos, susigėdusios, kad savo krepšiuose neturi nė vieno gyvo korumpuoto ministro ar bent kokio direktoriaus, viena kitą prašinėjo jį paskolinti, parduoti ar bent parodyti. Bet kad niekas nieko doro neturi... Vieninteliai konservatoriai sakėsi valdžios korupcijos faktų turį per akis, bet niekam jų nerodysią, nes jų toks stilius, tokia taktika... Užtat visos partijos ėmė iš visų pusių niuksėti R.Ozolą – duok įrodymų, duok įrodymų! Iš kur jų paimsi, ir vargšas R.Ozolas nulekia to deficito prašyti pas Prezidentą, bet ir šis tik skėsčioja rankomis... Neturiu, sako. O gal jūs, R.Ozolai, – viliasi Prezidentas, – turite nors siūlo galą? Deja, R.Ozolas neturi nė siūliuko.

O jeigu rimtai, tai reiktų pasakyti, jog, nepaisant seniai sklindančių kalbų, kaltinimų, bauginimų, nepaisant nuojautų ir įtarimų, kad aukšti pareigūnai naudojasi savo pareigybinėmis teisėmis, siekdami pasipelnyti, kitaip sakant, kad valdžia yra apimta korupcijos, turime prisipažinti, jog dar niekam dokumentaliai nepavyko to įrodyti. Tai liūdnas faktas.

Keletas subjektyvių pastebėjimų. Sykį kalbantis su Prezidentu A.Brazausku, Jo ekscelencija užsiminė, kad EBSW grupė „padėjo mums per rinkimus". Ką tai reiškia – padėjo? Kokio dydžio buvo ta pagalba? Ir kas už tai buvo pažadėta šitai mistinei EBSW, kuri šiandien nebaudžiama siaubia visą krašto ūkį? Prieš porą metų vienas LDDP lyderių prasitarė, jog kuriamas fondas, kuris parems aukštus valdininkus, kai šie išlėks iš savo kėdžių partijai pralaimėjus rinkimus. Ar tie pinigai jau sukrauti į tą fondą? Tikiuosi, jog ne. Jei juos duoda privačios firmos, tai už ką, už kokias paslaugas? Atkakliai sklinda kalbos, kad LDDP bosai ne tik patys turtėja, bet ir kaupia didžiules lėšas artėjančiai rinkimų kampanijai. Kokiu būdu tai daroma? Už pakištą užsienio kreditą „savam" bankui? Už tai, kad buvo užsimerkta įvežant lagaminą su keliomis dešimtimis milijonų dolerių? Už tai, kad atidėti mokesčiai?

Bet tai vis klausimai, prielaidos, kad už vieno ar kito keisto Vyriausybės sprendimo gali slypėti labai nešvarūs dalykai. Deja, įrodymų neturime jokių... Ir iš kur jie bus, jei ta pati LDDP skiria aukščiausius pareigūnus ir kontrolierius, turinčius juos prižiūrėti. LDDP malonė tampama ministrais, prokurorais, teisėjais, ir tegu kas nors pabando rasti kompromituojančių duomenų. Lyg patyčia nuskambėjo griežtas Prezidento paliepimas generaliniam prokurorui ištirti jo buvusios partijos draugui ir pirmininkui A.Šleževičiui keliamus kaltinimus. Lygiai kaip ir Seimo pirmininko, LDDP nario Č.Juršėno rūstybė Seimo kovos su ekonominiais nusikaltimais komisijos pirmininku, LDDP nariu V.Juškumi, kad šis neišgaudo korupcija susitepusių aukštų pareigūnų, vėlgi... LDDP narių. Beje, tas pats V.Juškus dar pavasarį nedrąsiai signalizavo, jog žinąs, kad EBSW daro didelę įtaką kai kuriems Seimo LDDP frakcijos nariams. Ir ką?

kad bando pašvarinti savo gretas, o LDDP net tokio spektaklio nesurengė. Tiesą sakant, – kam? Juk nė vienas aukštas korumpuotas valdininkas už rankos nebuvo pagautas. Ir tai tik įrodo, kokios bejėgės, silpnos, tik plepėti sugebančios yra mūsų opozicinės partijos, kurių duona kasdienė – demaskuoti valdančiosios partijos nusikaltimus. Kita vertus, kaltinti kolegą nepadorumu gali tik tas, kas pats yra be nuodėmės. O juk tie patys konservatoriai Vilniaus savivaldybėje už gražius supirkinėjo butus miesto centre, tas pats konservatorius Kauno meras, kurį teko skubiai išgrūsti iš kėdės ne dėl jo akių spalvos. Pagaliau ir Konservatorių partijos ruporas G.Vagnorius – ar gali, ar turi teisę šis žmogus reikalauti iš kitų padorumo ir garbės, jei pats sulaužė savo iškilmingai duotą priesaiką, jog užleis premjero postą, kai tik atsiras A.Šimėnas?

O geriausiai mūsų politikų moralę atspindi istorija apie neteisėtai gautus sklypus Vilniaus pakraštyje. Čia ir dešinieji, ir kairieji, ir vidurio atstovai. Tad kurie jų puls aiškintis šitą negražią aferą? Ko gero, tik vieni žurnalistai liko šiame mūšyje, bet ir jiems dar stinga ir profesionalumo, ir galimybių iškasti realius korupcijos faktus. Pagaliau žurnalistai irgi žmonės. Nužudyti, kalėjiman pasodinti, baudomis apdėti (bene naujausias pavyzdys – V.Matulevičius praėjusią savaitę nubaustas už savo „Kranto" laidą!).

Ar ne todėl kalbos apie korupciją lieka kalbomis, liudijančiomis, kaip mes dar toli iki pilietinės teisinės visuomenės. O reali kova prasidės tada, kai valdžioje bus ne viena nieko nebijanti partija, kai turėsime nepriklausomus prokurorus ir teisėjus bei stiprią įvairių krypčių spaudą.

O kol kas į nelygų mūšį išjojo vienas R.Ozolas. Ak, tiesa, jam talkinti

Penki procentai – ir vestuvės Lietuvos Seime

Rimvydas VALATKA

Galima įsivaizduoti, kokia būtų sensacija, jei JAV valstybės sekretorius ar Kongreso narė vestų organizuotų savo vaiko vestuves organizuotų Kongreso patalpose. Nesunku numanyti reakciją, jei tai būtų planuojama vokiečių Bundestage, danų Rikskage ar prancūzų Nacionalinėje Asamblėjoje.

Tradangus Lietuvos valdžios automobiliai jau seniai nuomojami vestuvėms, o Seime pradėtos rengti ir vestuvių puotos. Latifundinis kapitalizmas nežino žodžio „neįmanoma". Čia klausiama, kiek tai kainuoja. Nors Seimui vadovauja ne valkata, o rimtas politikas, gali būti, jog tokio lygio (nuomos išmokėjimai) Seime laukia grąžinti ateitis.

Kodėl neišnuomojus Seimo „dakštaro" ar „brigadininkų" „obštėjaus"? Už galimybę pasaudyti į Seimo Svetainės ir Nepriklausomybės aikštės signatarų portretus būtų galima imti nemažus pinigus.

Kai kas dar prisimena, kaip Seime privatizuojant valstybės Prezidento A.Brazausko parduotą butą su kornuose rašytu reikalavimu „Nedovanoti!". Prabėgo daug dienų ir mėnesių, gal net metai. Atrodo, Prezidentas pats išsigando savo narsos. Praėjusią savaitę jis kategoriškai atsisakė pranešti šių pareigūnų pavardes, nors kalbėjo apie kažkokį „misliną" pareigūną atleidimą.

Ar šių dokumentų niekada nebuvo? Penki procentai, ir reikalas suvarkytas?

Manyti galima visaip. Prezidentas pavadino „mistiniais" 28 mln. dolerių, kuriuos deklaravo „Tauro" banko prezidentas ir jo darbuotojai, nors beveik tą pačią dieną Finansų ministerija paviešino, jog pinigai, tik mažesni, buvo deklaruoti, nors mokesčiai mokami nebuvo.

Pasak Prezidento, Vyriausybė pasiekė tęsinį, paskyrusi „Tauro" banknui 17 mln. eilių iš Europos Sąjungos kredito. Prezidentas sakė nežinąs, kas iš jo patarėjų globoja EBSW grupę, nors apie tai jau seniai rašo laikraščiai, ir šie ratšiniai dėžtis kalbant, "Prezidento aparatas tarp pat yra žmonės".

Valstybės pilietiai, išlikę idealistai ir optimistai, po tokios valstybės Prezidento spaudos konferencijos turėjo skaudžiai nusivilti: Prezidentas arba nieko nežino, arba viską, kas nelabai į idilišką jo paveikslą, neįgija.

"Korupcija paralyžiuoja valstybę, bet jos vadovas nesiryžta atlėšti iš pareigų net vidutinės grandies pareigūną", – pareiškė praėjusią savaitę eksprezidento G.Vagnorius. Vienas iš konservatorių vadovų teigė, kad šalyje prasidėjo atskirų valdžios globėjų grupuočių vaidai ir primiausia Prezidentūros bei Vyriausybės remiamų grupių.

Atrodo, tokia mintis viešai pasakyta pirmą kartą. Šiandien valstybės vadovai, pasirinkę aiką korupcijos neigimo kelią, gabūt dar gali ginčytis su ekspremjeru, tačiau netrukus gali paaiškėti fakta, patvirtinantys su ekspremjeru, tačiau netrukus gali paaiškėti fakta, patvirtinantys, kad Vyriausybė ilgai priešinsis tarptautinių organizacijų spaudimui privatinti orlaivyno ir valstybinius bankus. Galbūt Taupomasis bankas ir išliks valstybinis, bet kitiems dviem artėja privatizavimo metas.

Praėjusią savaitę Vyriausybė stai-

Konservatoriai nors suvaidino, dar pasisove A.Aukščkalnienė...